

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ilustrovaná kniha

O POPELCE

Markéta Ondroušková

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Mediální a daktická ilustrace

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ilustrovaná kniha

O POPELCE

Markéta Ondroušková

Vedoucí práce: akad. mal. Renáta Fučíková
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Markéta ONDROUŠKOVÁ**
Osobní číslo: **D20B0010P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Mediální a didaktická ilustrace**
Téma práce: **ILUSTROVANÁ KNIHA**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Kompletní ilustrační a grafické řešení klasického či nového textu, beletrie, poezie, naučná literatura, minimální rozsah funkční knihy 40 stran.

Tvůrčí záměr: Záměrem je vytvořit návrh funkční umělecké publikovatelné knihy.

Způsob realizace: Technika realizace vyplyne v průběhu přípravných kreseb, skic a následných zkoušek.

Cíl: Cílem práce je vytvořit knihu, která bude řešit dané téma.

Předpokládaný charakter výstupu: Výstupem budou 3 kopie knihy s minimálním počtem 20 ilustrací.

Rozsah průvodní zprávy: Průvodní zpráva bude vytvořena v rozsahu minimálně 3 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BAUDIŠOVÁ, Monika. Pikunikku: japonský piknik. V Praze: Labyrint, 2017. ISBN 978-80-86803-45-6.
GOREY, Edward. Kuriózní lenoška a jiné příběhy. Praha: Dokořán, 2008. ISBN 978-80-7363-225-0.
CROWTHER, Kitty. Návštěva malé smrti. Praha: Baobab, 2013. ISBN 978-80-87060-67-4.
TAN, Shaun. Příběhy z konce předměstí. Zlín: Kniha Zlín, 2011. ISBN 978-80-87497-23-4.
KUIJER, Guus. Všehokniha. Ilustroval Nanako ISHIDA. V Praze: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03340-2.

Vedoucí bakalářské práce: **akademický malíř Renáta Fučíková**
Katedra grafického designu a ilustrace

Konzultant bakalářské práce: **PhDr. Mgr. Petra Polláková, Ph.D.**
konzultant

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2022

Podpis autora .....

Poděkování

Ráda bych poděkovala mé vedoucí práce akad. mal. Renátě Fučíkové a konzultantce PhDr. Mgr. Petře Pollákové Ph.D. za nasměrování a vedení mé bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat rodičům za finanční podporu.

OBSAH

ÚVOD	9
VZNIK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	10
Inspirace	
Výchozí bod	
Původní záměr	
Finální téma bakalářské práce	
REŠERŠE PRO BAKALÁŘSKOU PRÁCI	11–12
Život v Tchangské dynastii	
Popelka a svazování chodidel	
VÝZNAM BAKALÁŘSKÉ PRÁCE PRO KULTURU	13
Popelka a význam svazování nohou	
Původ pohádky	
Pohádky a kultura	
VÝSTUP BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	14
POUŽITÉ PRAMENY	15
Knížní	
Internetové	
RESUMÉ	16
OBRAZOVÉ PŘÍLOHY	17–31

ÚVOD

Bakalářská práce na téma ilustrovaná kniha vypráví příběh O Popelce od Boženy Němcové. Báchorka vypráví o Popelce a jejích sestřích. Protože dívky pocházely z chudých poměrů, jejich otec je odvedl daleko do lesa, aby se měly lépe. Dívky během cesty narazily na zámek, kde žil lidožrout a baba. Dívky je zabily. Následně se sestry staly dvorními dámami a z Popelky si udělaly služku. Po několika dnech se sestry bez Popelky vydaly na ples, který pořádal princ. Popelka během toho našla truhličky s šaty a získala jen jeden pár střevíčků. Sedla na koně a pospíchala na bál. Když přišla na ples potřetí, tak ztratila střevíček. Princ poté oznámil, že které dívce padne malinký střevíček, tu si vezme za ženu. Potom si každá dívka různě deformovala nohy, aby se stala princovou manželkou, ale střevíček padl jen Popelce. Tu si princ vzal i s pokladem, který ležel s truhličkami ve sklepení. Po pokladu toužily i Popelčiny sestry, které jí teď sloužily. Místo získání pokladu byly znetvořeny velkými černými kočkami.

Tento originální příběh od Boženy Němcové jsem převzala a zasadila ho do období Tchangské dynastie, odkud vychází první zmínky o Popelce tak, jak ji známe dnes. Ilustracemi zobrazuji tehdejší život v Čínské říši a také přetvářím českou pohádku a její celý význam díky původu vyprávění.

VZNIK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Když jsem poprvé uvažovala nad tématem bakalářské práce, byla jsem si jistá, že se výtvarně zaměřím na exotickou kulturu. K tomuto rozhodnutí vedlo několik kroků. Dávno před bakalářskou prací jsem se začala věnovat odlišným kulturám, protože mě konzumace evropského umění vyčerpávala. První styk s jinou kulturou přišel v prvním ročníku na střední umělecké škole, kdy jsme v technologii probírali japonské dřevořezy starých mistrů. Ty ve mně zanechaly zájem o takové umění. Ten jsem dále rozšiřovala. Vyhledávala jsem si materiály na webových stránkách, v knihách a na výstavách umělců i cestovatelů. Ovšem jen jedna z výstav rozvířila nejen můj zájem ale i výtvarný směr. Byla to výstava sochaře a cestovatele Františka Vladimíra Foita, který měl v Telči uspořádanou výstavu na téma Afrika.

Jeho sochy a fotografie mě natolik zaujaly, že jsem se rozhodla vytvořit animovanou studii muže v masce utíkajícího před spalujícím horkem. Po této práci jsem vytvořila ještě jednu animaci s názvem Please help me, která vyobrazuje bloudící uměleckou duši. Ale největší průlom přišel se semestrální prací na téma pohádek. Jednu z pohádek, kterou jsem si vybrala, jsem posunula dál nejen výtvarně, ale i myšlenkově. Pohádku Císařovy nové šaty od bratří Grimmů jsem přenesla do japonské kultury. Bylo to kvůli tomu, že když jsem si v hlavě promítala slovo císař, nenapadlo mě jiné spojení než japonský císař. Na tento popud jsem si začala vyhledávat informace o japonské módě, postaveních, znacích, dekorech, symbolech, barvách, zvířatech a výtvarném umění. Celá semestrální práce se pak stala výchozím bodem pro mou bakalářskou práci.

Původní návrh obsahoval výběr tří pohádek. Ty jsem plánovala výtvarně zasadit do třech různých kultur. Nejdříve jsem vybírala pohádky od českých spisovatelů, ale kvůli sjednocení jsem nakonec zvolila báchorky od spisovatelky Boženy Němcové. Potom jsem dohledávala původ vybraných báchorek: O Popelce, Sedmero krkavců a O bílém hadu. Porovnávala jsem jejich podobnosti s pohádkami, pověstmi, folklorem a mytologií z jiných a starších kultur. Pohádka O Popelce, jak ji známe z novodobějších verzí, vychází z Číny. První čínskou Popelkou byla Ye Xian. Původ pohádky Sedmero krkavců lze nalézt v Africe díky vyprávění Udea a sedm bratří. Podobnosti pohádky O bílém hadu jsem našla v kultuře Inuitů. Jednalo se o podobnosti jako přeměna zvířete v lidskou bytost, spojení s přírodou a trest pro člověka, který si nevážil toho, co mu magie dala. Tyto prvky můžeme nalézt třeba ve vyprávění o Kunukovi, který byl hrdina Inuitů. Příběhy o něm jsou prý tak staré jako první zmínka o Inuitech.

Bohužel by se jednalo o tak rozsáhlé téma, že by bylo časově velmi náročné zpracovat knihu do konce termínu bakalářské práce. Tuto problematiku jsme zkonkultovaly s paní sinoložkou PhDr. Mgr. Petrou Pollákovou, Ph.D. a shodly jsme se, že nejlepší bude vydat se cestou střídmosti a věnovat veškerý čas jen jedné z vybraných pohádek. Zvolila jsem tedy pohádku O Popelce, kterou jsem zasadila do jedné z nejvýznamnějších dob Číny – do Tchangské dynastie tzv. Zlatého věku Čínské říše.

REŠERŠE PRO BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Začala jsem s dalším vyhledáváním informací o dobové módě, architektuře, přírodě, nábytku, keramice, výrobě čaje, hedvábí atd. Zjistila jsem, že chudé dívky nosily kalhoty a oděv podobající se spíše mužskému oděvu, v módě byla plnoštíhlost, dívky si česaly vlasy do vysokých účesů, šaty dívkám zvedaly pas až k poprsí, na tváře si malovaly různé znaky, polštáře byly z keramiky, lidé spali na tvrdých dřevěných lavicích, zatočené boty do špiček byly populární, lidé si ve velkém pochutnávali na čaji, hodovali a z bronzových soch Buddhy odlévali mince. To vše jsem se snažila vyjádřit v ilustracích, abych co nejpřesněji zachytila život Popelky v Tchangské říši. Co se týče zobrazení společnosti v tehdejší době, tu nejlépe vystihují texty čínských spisovatelů. V nich se také nacházejí první zmínky o malých chodidlech, jako měla právě sama Popelka. Avšak poetické texty vyobrazují malé chodidlo v erotickém duchu. V pozdější době se tyto texty staly základem pro společenský ideál krásy – svazování chodidel. Nejstarší záznam o této tradici pochází z roku 1148, jehož autorem je Zhang Bangji z dynastie Song. Reálný důkaz svazování byl nalezen až kolem 13. století v hrobce lady Huang Sheng ve městě Fuzhou. Byla nalezena nejen její svázaná chodidla, ale také lotosové boty v klenutém tvaru. O tom všem se zmiňuje Dorothy Y. Ko ve své knize *Cinderella's Sisters* a poukazuje na to, že i když nemáme přímé důkazy o svazování chodidel v době dynastie Tchang, neznamená to, že se tato tradice neprováděla. Neznáme pouze přímý popis svazovaných nohou. Nevíme například, zdali byl tvar klenutý nebo typicky obloukovitý a neznáme ani proces svazování z dynastie Tchang.

Praxe svazování nohou se objevila až v dynastii Song. Existují i starší písemnosti, ale nejznámější je legenda, založená na historických událostech – o krásné dvorní tanečnici Yao Niang. Císař jí nechal vyrobit 6 stop vysoký stupínek ve tvaru lotosového květu. Ten byl posetý drahokamy, perlami a girlandami. Chodidla Yao byla svázaná hedvábím do štíhlého a špičatého tvaru jako novoluní. Yao pak tancovala pouze v ponožkách a všichni ji obdivovali. Její ladnost se líbila i tehdejšímu císaři a dvorní dámy začaly její pohyb a tvar nohou napodobovat. Chodidla si dámy upravovaly různými typy deformování. Tento proces ale využívaly spíše chudé vrstvy.

Rodiny chtěly zajistit svým nejstarším dcerám dobrou budoucnost. O malá chodidla měli zájem bohatí muži, jež malá chodidla přitahovala. Také šlo o symbol vznešenosti. Aby si dívky zvykly na budoucí komfort, měly zakázané veškeré domácí práce. Mohly pouze sedět a vyšívat. To se týkalo hlavně nejstarších dcer.

Svazování chodidel začínalo v brzkém věku, někdy kolem 3. a 4. roku. Dívčiny nohy se ponořily do vody s bylinami, někdy se do vody místo bylin přidávala zvířecí krev. Potom se dívce ostříhaly nehty, aby se zamezilo infekcím. Pak se chodidla namazala olejíčkem a masírovala se. Následovalo lámání všech prstů kromě palce. Ty přivázali k chodidlu směrem k patě. Díky ponechání palce vznikl špičatý tvar, ale přitáhnutí zbylých prstů k patě mělo za následek zlámání nártu, takže veškerá váha těla tíhla právě k patě, což bylo velmi bolestivé. Nakonec se chodidla svázala hedvábnou látkou. Ta se

každé dva dny obměňovala, aby se zabránilo infekcím. Odstranily se puchýře, odumřelá kůže, hnis a krev.

Svázané nohy vyžadovaly obrovskou péči. Dívce hrozila v nejhorším případě i smrt.

A aby se naučila správného pohybu svázaných nohou, byla nucena k chůzi, což způsobovalo další rychlé lámání chodidla do oblouku. Dívka pak dostávala menší, užší a pevnější boty tzv. lotosové boty pro správný tvar, ale v pozdějším věku nebyla schopná ujít delší vzdálenost, proto byla většinou odkázaná na nosítka.

VÝZNAM BAKALÁŘSKÉ PRÁCE PRO KULTURU

Tradice svazování byla evropskými zeměmi odsuzovaná, ale Dorothy Y. Ko v knize oprávněně zmiňuje, že svazování nohou není o nic horší než korzety. Vždyť v průběhu celé historie se ideály krásy zakládají na bolesti. A i když svazování nohou v 19. století ustálo, je důležité se ptát, proč vůbec započalo. Byl snad důvodem patriarchát? Nebo byly ženy odhodlané udělat cokoli, aby se vymanily z chudoby? Aby si zajistily postavení a sebehodnotu?

Popelka je jedním z příkladů, kde tyto otázky můžeme pokládat. Měli bychom se zamyslet nad hodnotami pohádek, které se měnily v závislosti na dané kultuře a oblasti, ve které příběhy vznikaly. Je potřeba nabídnout historii o původu tzv. českých národních pohádek, ať už z důvodu naučného nebo z důvodu pochopení celého vyprávění.

Česká Popelka, kterou napsala Božena Němcová by nebyla Popelkou, kdyby se v průběhu staletí nešířily báchorky, legendy nebo jiné zvěsti, kterými se lidé nejen dřívějších dob obklopovali. Každá kultura přidávala do pohádek něco svého a něco jiného z nich odebírala. Nejstarší verze Popelky připutovala ze starověkého Egypta. Nejednalo se však o verzi podobné té, jakou známe dnes. Avšak i tady se objevuje motiv ztraceného střevíčku v podobě sandálku Rhodopis. Ve Staré říši lidé nosili právě sandály. Vyráběly je z lýka, papyru, rákosu a později i z kůže. Dokonce sám faraon měl sluhu tzv. nosiče sandálů, který si oblékal faraonovi sandály. Nosil je a hlídal, když faraon nechtěl sandály nosit. Takže i tady můžeme vidět vliv módy na samotný příběh. V Tchangské dynastii se objevila Popelka, tak jak ji známe dnes – se zlatými střevíčky, zlými sestrami a s kouzly.

To jak se do Evropy tato verze dostala nám není známo. Podle britské folkloristky Marian Roalfe Cox se k nám dostala většina pohádek právě z Asie a to nejspíše přes Byzanc, středomořské obchodníky nebo přes křížové výpravy a přes hedvábnou stezku. Tady se příběh Popelky zase obměňoval na základě individuality vypravěčů a přizpůsobení kultuře.

Většina z nás si vybaví pohádku o Popelce, ale těžko si představí Popelku v Tchangské říši, protože nemá informace. Ovšem člověk, který je získá, dokáže odhadnout, jak nejen Popelka, ale i život v Tchangské dynastii vypadal.

V rámci ilustrovaných knih se nespočetněkrát objevuje řada ilustrací, která představuje knihy v jiném stylu, či době jako například Artuš Scheiner. Ale stále v jejich ilustracích chybí spojení s původem pohádky.

VÝSTUP BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jak už jsem zmínila v předchozím textu, mým výchozím bodem pro bakalářskou práci byla semestrální práce na téma pohádek, kde jsem si vybrala Císařovy nové šaty od spisovatelů bratří Grimmů, u kterých jsem jako techniku ilustrací zvolila inkoust. Stejnou techniku jsem využila i u ilustrování knihy, ale tady jsem už nevyužila digitální obarvování jako v předchozím případě. Nejdříve jsem si udělala skici podle rešerší, a pak jsem se dala do předkreslování ilustrací tužkou, kde jsem použila vlastní výtvarný projev. Předkresbu jsem vyplnila vodou a nechala jsem inkoust, aby se různě rozpíjel. Po zaschnutí jsem se vrhla na odlišování tmavosti materiálů a stínování. Malbu inkoustem jsem prováděla v plochách. Snažila jsem se vyvarovat linkám, pokud to nebylo nezbytné. Rozmístění ilustrací na papíru bylo intuitivní, protože u některých ilustrací jsem plánovala skládání v programu Adobe Photoshop. Svoboda je ale i v barevnosti, kterou jsem nechala žít si vlastním životem, protože po smíchání vody a inkoustu vznikaly různé odstíny barev od modré, přes zelenou k fialové, šedé, hnědé a černé. Po zhotovení ilustrací typů bodových, pásových, celostranných a jednostranných jsem se vrhla na kompozici v Adobe Photoshop. Ilustrace jsem ořezala a poskládala. Aby některé ilustrace neměly tvrdý oříznutý okraj, tak jsem použila gumu s akvarelovou stopou, abych vytvořila jemný přechod. Potom jsem se dala na sazbu v programu Adobe Indesign, kde jsem všechno uspořádala a dále jsem pracovala se zrcadlem sazby a fontem.

Jako vhodný font pro obálku s vybranými ilustracemi z vnitřního bloku jsem zvolila Evafiya s řezem Regular. Tento font mi zapadal do mých představ o jemnosti, stínování, tenkém řezu, elegantnosti a něžnosti. Font není sice tak výrazný, ale to vyrovnává jasně červená barva fontu. Co se týče fontu vnitřního bloku, pro ten jsem zvolila Be Vietnam Thin. Velikosti se liší na základě významu textu. Velikost písma nadpisu je 34 b, podnadpisu 12 b a vnitřního textu 10 b. Všechno písmo je zarovnané na levý praporek a velikost mezer mezi odstavci jsou 3 mm.

Výsledkem celé bakalářské práce je ilustrovaná kniha s vazbou V8. Velikost formátu je 220 × 220 mm, což je příjemný čtvercový formát. Vybraný papír pro mou knihu je ofset 170 g/m². Perličkou knihy je pak červený kapitálek. Kniha má prozatím 3 výtisky.

K bakalářské práci jsem také vytvořila velmi krátkou animaci Popelky poskakující v krajině. K tomu jsem vytvořila vlastní hudbu. Tato část je ovšem jen čistě pro radost a pro podívání na stránce www.youtube.com/watch?v=aUMhsvs381Y.

POUŽITÉ PRAMENY

Knižní literatura:

KO, Dorothy. *Cinderella's Sisters: A Revisionist History of Footbinding*. London: University of California Press, 2005. ISBN 0-520-21884-1.

NĚMCOVÁ, Božena. *Národní báchorky a pověsti I* [online]. V MKP 1. vyd. Praha: Městská knihovna v Praze, 2012 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. Dostupné z WWW: <http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/34/76/58/narodni_bachorky_a_povesti_I.pdf>.

RASMUSSEN, Knud, Martin VELÍŠEK, Zdeněk LYČKA a Viola LYČKOVÁ. *Grónské mýty a pověsti*. 2. Praha: Argo, 2007. ISBN 978-80-7203-876-3.

KO, Dorothy. *Every Step a Lotus: Shoes for Bound Feet*. London: University of California Press, 2001. ISBN 9780520232846.

Internetové zdroje:

Etnograf Petr Janeček: Pohádka o Popelce má kořeny v Číně - Literární noviny. *Home - Literární noviny* [online]. 2021 [cit. 17.04.2023]. Dostupné z: <https://www.literarky.cz/reading-china/358-etnograf-petr-janecek-pohadka-popelka-ma-koreny-v-cine>

TANG DYNASTY LIFE: MONEY, FOOD, CLOCKS AND HAVING FUN | Facts and Details. *Facts and Details* [online]. Copyright © 2008 [cit. 17.04.2023]. Dostupné z: <https://factsanddetails.com/china/cat2/4sub9/entry-5431.html#chapter-11>

(DOC) Foot Binding in Ancient Dynasty of China | Novi Andriani - Academia.edu. *Academia.edu - Share research* [online]. Copyright ©2023 [cit. 17.04.2023]. Dostupné z: https://www.academia.edu/6573442/Foot_Binding_in_Ancient_Dynasty_of_China

Egyptské boty a sandály - Starověký Egypt. *Starověký Egypt a jeho historie - Starověký Egypt* [online]. Copyright © 2021 [cit. 17.04.2023]. Dostupné z: <https://www.starovekyegypt.net/egyptska-moda/egyptske-boty-a-sandaly.php>

ONDROUŠKOVÁ, Markéta. O Popelce. In: *Youtube* [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://youtu.be/aUMhsvs381Y>

#FairytaleTuesday: The Three Ravens – Bluestocking Writes.... *Bluestocking Writes... - Current Status: 4, 8, 15, 16, 23, 42* [online]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://steampunklibrarian.blog/2021/12/21/fairytaletuesday-the-three-ravens/>

Malé nožky jako symbol krásy? Krutá tradice svazování chodidel má drsnější vysvětlení | Zprávy | Tiscali.cz. *Zprávy, Finance, Sport, Magazín, Počasí | Tiscali.cz* [online]. Copyright © 2023 Tiscali.cz [cit. 18.04.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/male-nozky-jako-symbol-kрасy-kruta-tradice-svazovani-chodidel-ma-drsnejsi-vysvetleni-326967>

RESUMÉ

The topic of my bachelor's thesis is an illustrated book about Cinderella. This book was written by Božena Němcová. I took this fairy tale and brought it artistically to the Tang Dynasty period. I wanted to show the important influence of culture and history on this fairy tale. Cinderella's story first appeared in the Tang Dynasty. This story has a lot to do with the first mention of small feet. That mention led to the tradition of foot binding in later times.

I got to this topic thanks to the semester work *The Emperor's New Clothes*. I showed this fairy tale as Japanese culture. The word emperor evoked Japan. I took over the artistic style of this fairy tale in my bachelor thesis.

The illustrations are inked, then cropped in Adobe Photoshop and stitched together. Some of the original compositions on the paper are preserved as the color of the ink. The format size is 220 × 220 mm and the number of pages is 60.

OBRAZOVÉ PŘÍLOHY

Příloha 1.....rozkres dvoustran

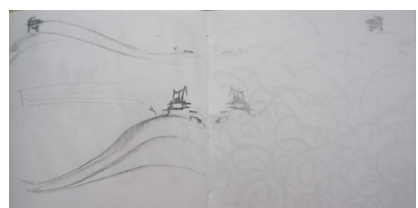
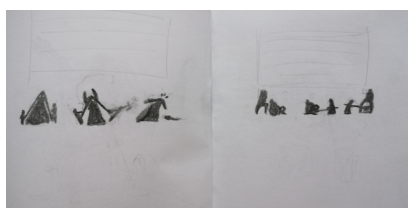
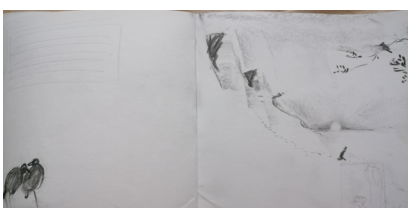
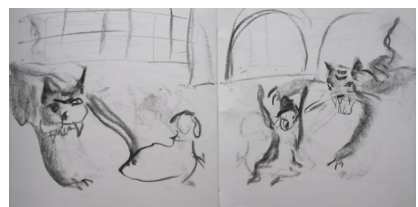
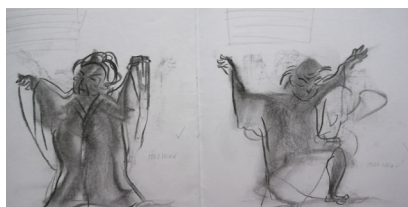
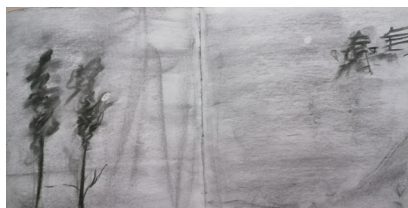
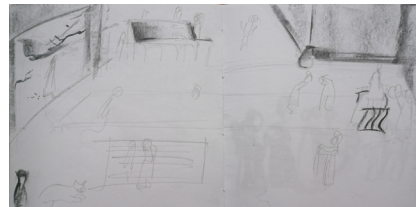
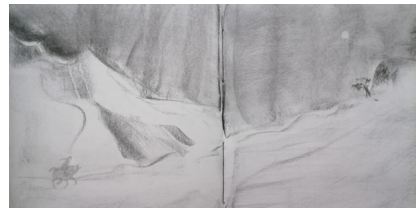
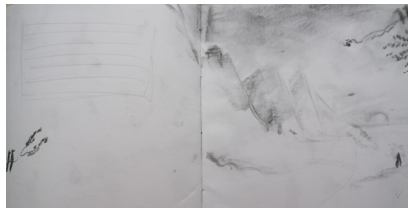
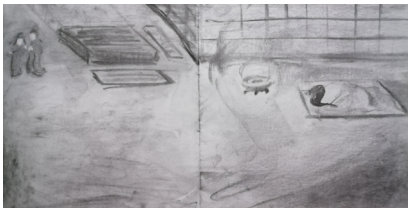
Příloha 2..... skici

Příloha 3–5 ..... ilustrace ke knize

Příloha 6.....příprava k animaci

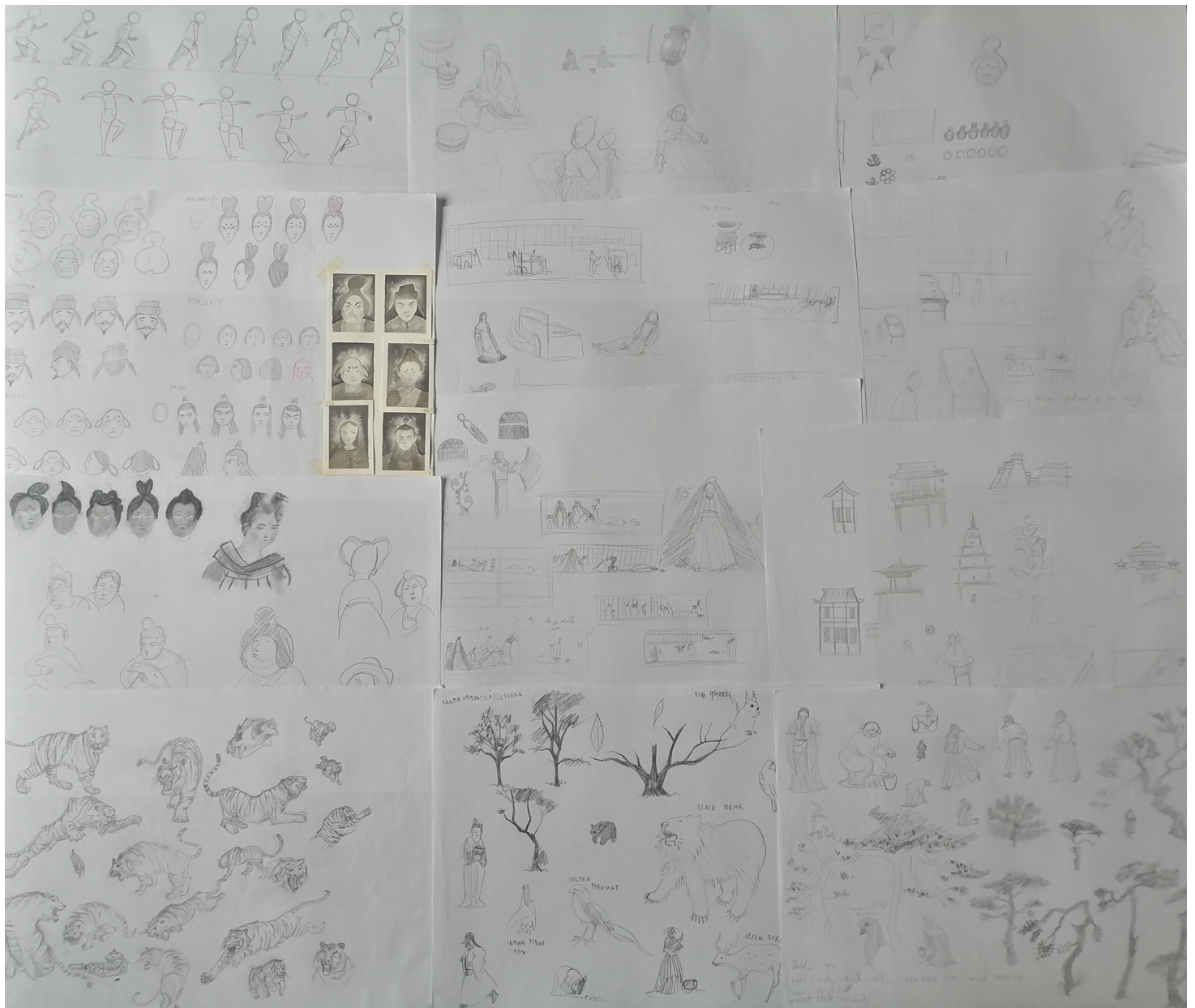
Příloha 7–8 ..... průběh práce

Příloha 9–20 ..... ukázky ilustrované knihy a animace

Příloha 1 – rozkres stran

Příloha 2 – skici

Příloha 3 – ilustrace ke knize

Příloha 4 – ilustrace ke knize

Příloha 5 – ilustrace ke knize

Příloha 6 – ilustrace k animaci

Příloha 7 – tvorba ilustrací

Příloha 8 – tvorba ilustrací

Příloha 9 – obálka

Příloha 10 – titulní strana

Předmluva

Přes pověsti ze starověkého Egypta, přes starověkou Čínu jako báčorky do Evropy. Tak se šířila zvěst o Popelce, dívce s malou nožkou. Její příběh se šířil se společným jádrem, avšak skořápka odpovídala dané kultuře v různých zemích.

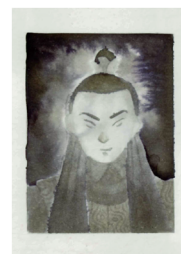
V Egyptě se šířila pověst o Rhodopis, jež přišla o svůj sandálek, který spadl do klína samotnému faraonovi. Tato verze ale zdaleka neodpovídá Popelce tak, jak ji známe dnes.

Pro novodobější verze je důležitá pohádka o Ye Xian, pocházející z dynastie Tchang, ale zajímavý je i příběh o Yang, která ztratila hedvábnou ponožku. Podobných vyprávění je obrovské množství, což dokazují zachované spisy nebo díla čínských spisovatelů dynastie Tchang.

V ostatních zemích se Popelka pod různými jmény objevuje v Íránu, Itálii a jako nejznámější verze zejména v Evropě Popelka od Francouze Charlese Perraulta nebo od bratří Grimmů z Německa, u kterých se inspirovala i Božena Němcová. Ta ovšem napsala dvě verze, které putovaly našimi českými zeměmi. Jedna z nich je Popelka se třemi oříšky, a ta druhá a méně známá je Popelka s lidažroutem a poklady. A přesně o té vypráví tato kniha s doprovodem ilustrovaného života. Popelky v Tchangské říši, která byla jejím zrodem.

Napsala Božena Němcová
ilustrovala Markéta Ondroušková

Příloha 11 – úvod

Příloha 12 – ilustrace, postavy k pohádce O Popelce

Za starých časů bydlel v jednom městě chudý muž, který měl tři dcery. Nebyly ještě vzrostlé, ale bylo na nich vidět, aspoň na těch dvou starších, že budou hezké děvčátka. To nejmladší byla celý den v kuchyni při hrubé práci, takže jí vždy jen Popelka říkali, neboť pro samý popel nebylo ani možná poznati, je-li hezká nebo ne.

Starší dvě, Kasala i Adlina, byly sice v ženských uměních vyučeny, ale nedělaly nic a zanechaly péči o živobytí docela svým rodičům, takže tito, nemohouce to jinak zmocit, kde co měli na výživu utratili. Iich známi a sousedé, a obzvláště jedna tetka, rozšafná a pováživá to žena, tuze jim to za zlé pokládali, že je nikam mezi lidí nedají. Ale co, když se halkám nechtělo? Ony chodily celý den se založenýma rukama, Popelka jim všeco k hubě přinést musela, začez jí ještě neustále trýznily.

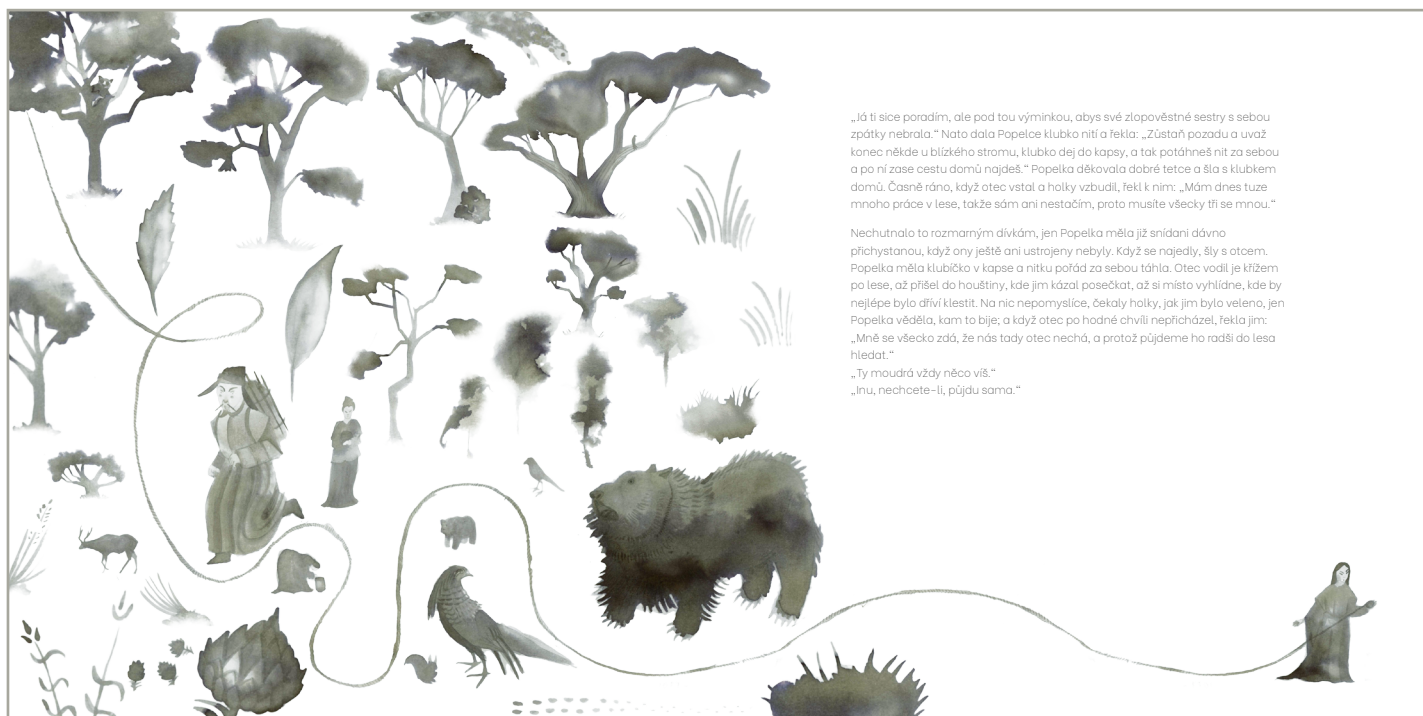

Příloha 13 – ilustrace, výjev krajiny a domova Popelky

Jednou v noci řekl muž k své ženě: „Milá ženo, s těmi děvčaty to tak zůstat nemůže, nechceme-li co nejdříve na žebrotu přijít. Zde do služby jít nechtějí, tedy se musím odhodlat a lstj je někam zavést, odkud by cesty domů nenašly.“ Ženě se to ovšem zdálo býti divné, ale nouze je zlá, a tak v poctivost mužovu důvěřujíc, svolila, by dcery druhý den odvedl. Popelka, která u kbu spala, a jak se co hnulo, hned všeho si všimla, slyšela také tu rozmluvu rodičů. Satva se rozbřesklá, vstala tiše a pospíšila k tetce na poradu.

Příloha 14 – ilustrace, pracující Popelka a její sestry

„Já ti sice poradím, ale pod tou výminkou, abys své zloprověsné sestry s sebou zpátky nebrala.“ Nato dala Popelce klůbko nití a řekla: „Zůstaň pozadu a uvaž konec někde u blízkého stromu, klůbko dej do kapsy, a tak potáhneš nit za sebou a po ní zase cestu domů najdeš.“ Popelka děkovala dobré tetce a šla s klůbkem domů. Časné ráno, když otec vstal a holky vzbudil, řekl k nim: „Mám dnes tuze mnoho práce v lese, takže sám ani nestačím, proto musíte všechny tři se mnou.“

Nechutnalo to rozmarným dívkám, jen Popelka měla již snídani dávno přichystanou, když ony ještě ani ustraženy nebyly. Když se najedly, slyš s otcem. Popelka měla klůbko v kapse a nitku pořád za sebou táhla. Otec vodil je křížem po lese, až přišel do houštiny, kde jim kázal posečkat, až si místo vyhlídne, kde by nejlépe bylo dříví klestít. Na nic nepomyslela, čekaly holky, jak jim bylo veleno, jen Popelka věděla, kam to bije; a když otec po hodné chvíli nepřicházel, řekla jim: „Mně se všecko zůá, že nás tady otec nechá, a protož půjdeme ho radši do lesa hledat.“

„Ty moudrá vždy něco viš.“

„Inu, nechočete-li, půjdu sama.“

Příloha 15 – ilustrace, otec vede dcery do lesa

Slunce stálo již hodně vysoko, když hromadu chvojí nalámaného majíce, po otci se sháněly. Volaly, hledaly, ale vše daro. Tu jim Popelka nabídla, že půjdou zase samy domů; koukala na cestě po hrachu, ale hrachu nikde nebylo. Viděla hejna divokých holubů, kteří na cestě seděli, a tudy si lehká pomyslíla, ti že ten hrach sesbírali. Bylo zle; teď teprv sestram pověděla, co otec zamýšlel. Co měly dělat? Udělaly si z chvoje a z mechu lože a o hladu si pod širé nebe tehly. Ráno vstaly a nasbíraly si jahod k snídání a chodily pať jako bludné ovce po lese. Tu jim Popelka dala radu.

„Já vám povím, holky, co uděláme; já vylezu na strom, a kde uhlídáme nějaké stavení, v tu stranu půjdeme.“

Nato vylezla jako veverka na borovici a dívala se na všechny strany, kde by nějaké obydlí lidské uhlídala. A opravdu viděla v dáli velký zámek. Pamatovala si dobře, v kterou stranu to bylo, pak slezla dolů, řekla to sestram a všechny kráčely brzy cestou k zámku. Byl již soumrak, když přišly na zelenou louku, kde zámek stál.

Příloha 16 – ilustrace, otec vede naposledy dcery do lesa

Baba, slovy těmi uchlácholena, dala si říci a vedla je do zámku. Dala jim syrové maso a ovoce. Když se toho ovoce dosyta najedly, slyš s babou do sklepa; stál tam velký prázdný sud, do toho je tedy všechny tři schovávala a odešla nahoru. Tu klepal muž její na vrata. Plno strachu šla mu otevřít.

Lidajej, který do dveří vkročil, byl třikrát tak velký jako baba. Sotva se v sednici otočil, zvolal hřmotným hlasem, až se všechno třásla, takže to do sklepa slyšet bylo: „Čichám tady člověčinu; ženo, koho tu máš?“ „I kachapak bych tu měla, mužičku?“ Nato mu přinesla dobrou večeři, by ho upokojila.

Za chvíli se jí ale zase ptal: „Pověz, babo, koho tu máš?“

„I panáčku, žádného.“ Po chvíli, když se najedl, začal zase: „Musíš tady někoho mít; pověz.“ Vidoua žena, že by ho delším zapíráním rozzlobila, řekla mu všechno a dokončila: „Ale já bych myslila, abys je nechal na živé; až se tomu všemu od nich naučím, co umějí, pak, budeš-li chtít, můžes je teprv zabít.“

Když si to Lidajej rozložil, učinil jí to k vůli. Nato ho vedla baba do sklepa. Ubohé děvčata myslely, že je po nich veta, že již jde pro ně, aby je sežral. Sotva ho tedy zahlídly, padly na kolena a o živobyťi prosily.

„Iá vás nechám při živobyťi, ale musíte všechno dělat tak, jak jste řekly, sice bude s vámi zle.“

Rády to přislíbily. Časné ráno byla Popelka již na nohou a připravovala snídaní; ale sestry jí musely pomáhat, protože Lidajej s Lidajedkou za třicet osob snědli. Jak vstali, byla snídaně už na stole. To se jim líbilo, obzvláštně paní Lidajejce, když jí Kasala a Adlina hřívly učasaly a spleťy a pěkně jí ustrojily.

Příloha 17 – ilustrace, Popelka objevuje v dálce zámek

„Vy nevíte, jak těžká je to pro mne úloha; ale podrobím se vůli vaší s tou výminkou, že zejtra zase přijdete.“ „Zajisté dané slovo vyplním.“

A tedy, když byl čas, aby se zpátky vrátila, princ jí děle nezdržoval, koje se nadějí, že jí zejtra zase uhlídá. Když přijela domů, rychle se svlékla a k své práci odešla; sotva s ní byla hotova, přišly obě sestry.

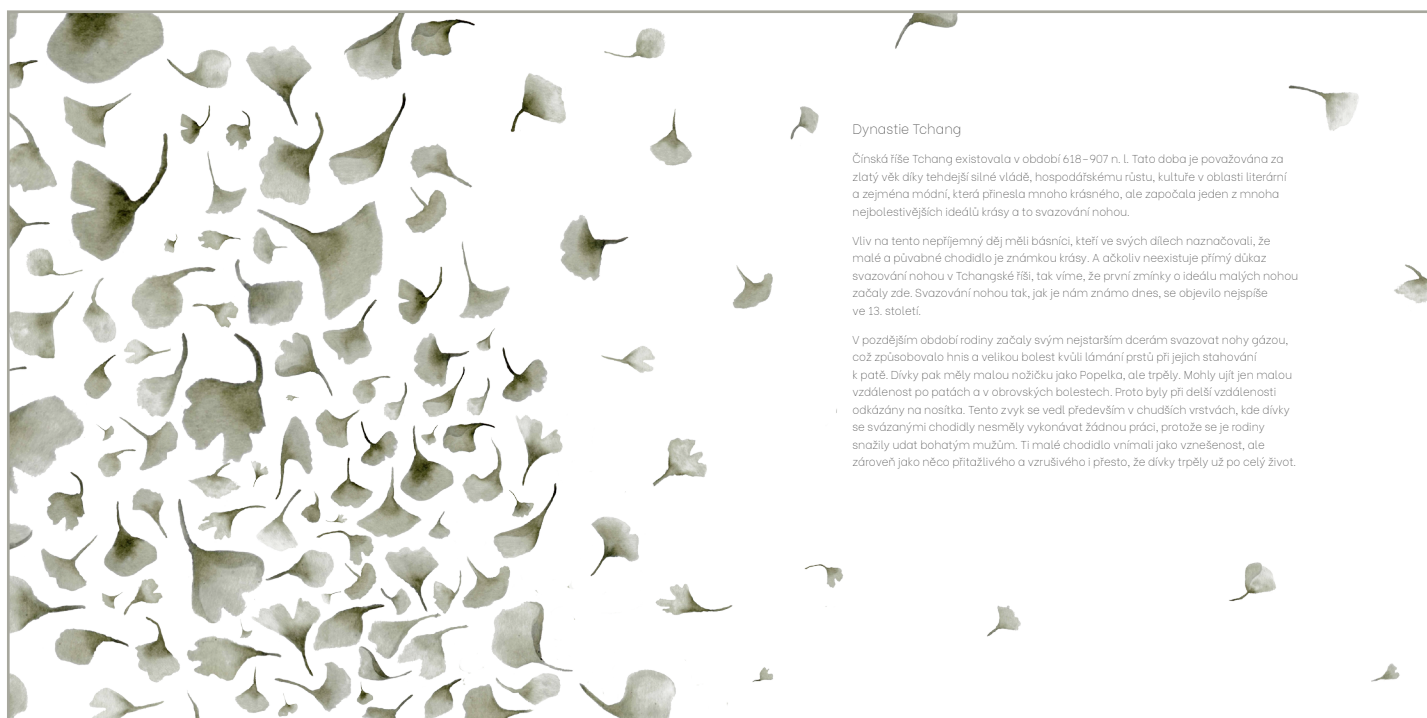
„Jakpak jste se dnes měly?“ ptala se jich Popelka. „Byla tam zase ta princezna?“

„Ovšem že byla, a krásnější než včera ustrojena; zejtra bude zase hostina, a tu tak lehce nevyklouzne. Můj bože, co ten princ jen na ní vidí? Ovšem že je hezká, ale vždyť je také ještě jiných hezkých děvčat na světě dosti, a nemusel se právě do ní tak zbláznit.“

„Kdyby jí nebylo, kdo ví, jestli byste se nebyly kněžnami staly?“ řekla na to Popelka. „A co ty se do takových řečí pleteš? Hleď si své práce a nestarej se o nás.“ odayla Adlina sestru Popelku. Ta tiše odešla a pomyslela si v srdci: Vy bloudí, já bych přece své štěstí za vaše neshmýnilal. Třetí den ráno odjely sestry skvostně nastrojeny, a Popelka, sotvaže trochu uklidila, pospíchala opět do sklepa.

Tenkrát otevřela stříbrnou truhličku. Tam byly modré šaty, stříbrem a perlami vyšité. Když se oblékla, třpytily se jí diamanty na krku a na hlavě. Tak přistrojena jela po třetí na kaniku do zámku. Princ dal rozkaz, až vrátí uhlídá princeznu (za níž jí všickni drželi), aby mu to přišel oznámit. Nesešel dlouho u stolu, když vrátí příběhna jemu oznamoval, že vidí záleka někoho na bělouši přijít. Princ letěl dolů, ale Popelka mu již přišla vstříc. Byl spokojen a vesel, neb se s jistotou domníval, že mu tenkrát neujde. Každý byl dychtiv dovědět se, jak to as dopadne. Princ jí neustále prosil, by neadžděla, aby mu pověděla, kdo je, a jeho manželkou se stala.

Příloha 18 – ilustrace, na prince stojí fronta dvorních dam

Dynastie Tchang

Čínská říše Tchang existovala v období 618–907 n. l. Tato doba je považována za zlatý věk díky tehdejší silné vládě, hospodářskému růstu, kultuře v oblasti literární a zejména módní, která přinesla mnoho krásného, ale započala jeden z mnoha nejbolestivějších ideálů krásy a to svazování nohou.

Vliv na tento nepřijemný děj měli básníci, kteří ve svých dílech naznačovali, že malé a půvabné chodidlo je známkou krásy. A ačkoliv neexistuje přímý důkaz svazování nohou v Tchangské říši, tak víme, že první zmínky o ideálu malých nohou začaly zde. Svazování nohou tak, jak je nám známo dnes, se objevilo nejspíše ve 13. století.

V pozdějším období rodiny začaly svým nejstarším dcerám svazovat nohy gázou, což způsobovalo hnis a velkou bolest kvůli lámání prstů při jejich stahování k patě. Dívky pak měly malou nožičku jako Popelka, ale trpěly. Mohly ujit jen malou vzdálenost po patách a v obrovských bolestech. Proto byly při delší vzdálenosti odkázány na nosičku. Tento zvyk se vedl především v chudších vrstvách, kde dívky se svázanými chodidly nesměly vykonávat žádnou práci, protože se je rodiny snažily udat bohatým mužům. Ti malé chodidlo vnímali jako vznešenost, ale zároveň jako něco přitažlivého a vzrušivého i přesto, že dívky trpěly už po celý život.

Příloha 19 – ilustrace, závěr

O Popelce

Příloha 20 – úvodní miniatura krátké animace